

Evanjelická Bratislava

2

.....
jún
2011

Vizualizácia nožnej budúcej podoby interiéru
Nového kostola stvárnená Ľubicou Sitákovou

ÚVODNÉ SLOVO

Milí bratia a milé sestry,
pred nami sú letné mesiace – čas spojený s oddychom nielen pre školákov, študentov a učiteľov, ale azda pre mnohých ďalších. Je požehnané zastaviť sa a načerpať silu. Ľudia, ktorí si vedia odpočinúť, stíšiť sa, sú požehnaní. Pracovné nasadenie bez odpočinnutia v Božej blízkosti je žitá nevera. Na to upozorňujú aj služby Božie (nielen) pre mládež, nazvané STOPKA, ktoré pozývajú zastaviť sa, porozmýšľať nad podstatnými vecami, duchovne sa zorientovať. STOPKU pripravuje tím spolupracovníkov vedený sestrou farárkou Hlačokovou.

Je blahodarné vedieť, že Pán Boh nám dožičí prestávku. Veď uplynulé obdobie v zbere bolo hektické. Uskutočnilo sa viacero zásadných rokovaní vedenia zboru s cirkevnou vrchnosťou, ale aj vnútri zboru – na presbyterstvách a konventoch.

Rokovanie predsedníctiev cirkevných zborov Prievoz a Bratislava s predsedníctvom Bratislavského seniorátu (BAS) za účasti predsedníctva Západného dištriktu (ZD) vyústilo do dohody o území bratislavského a prievozskeho zboru. Tá znie, že zboru Bratislava-Prievoz patrí katastrálne územie Bratislava II, okrem katastrálneho územia Trnávkvy, ktorá – na základe viacerých (súčasných i minulých) štatútov nášho zboru aj seniorátu – dokázateľne prináležala a patrí do bratislavského zboru. Týmto rokovaním bolo potvrdené, že Cirkevný zbor ECAV Bratislava má také hranice, ako ich uvádza náš zborový štatút prijatý 6. 3. 2011.

V rozhovore predsedníctva nášho zboru s predsedníctvom ZD a bratom seniorom BAS došlo k dohode v otázke

udelenia súhlasu pre voľbu brata farára Jána Hroboňa. Za ochotu usilovať sa o konštruktívne riešenie situácie navzdory rôznosti pohľadov a za úspešnú snahu dospieť k dohode, predsedníctvu ZD ďakujeme.

Bol zvolaný volebný konvent, na ktorom sa za príchod brata farára Hroboňa do Dúbravky vyslovila jednoznačná väčšina konventuálov. Voľba nadobudla platnosť a máme dobrú nádej, že služba zvoleného brata farára prinesie hojné duchovné ovocie.

V závere júna sa na konventoch vo všetkých troch našich dcérocirkvách uskutočnila voľba členov predsedníctiev a presbyterstiev jednotlivých dcérocirkví, s výnimkou Dcérocirkvi Konventná, ktorá nateraz síce nemá zvoleného dozorca, má však zvoleného zástupcu dozorca.

Bratovi Hroboňovi aj zvoleným členom predsedníctiev a presbyterstiev dcérocirkví a funkcionárom blahoželáme a vyprosujeme pre ich prácu Božiu múdrosť a požehnanie. Úprimné poďakovanie patrí aj tým, ktorí v službe presbyterov nebudú pokračovať. Viacerí z nich pracovali v presbyterstve niekoľko volebných období. Kto vyskúšal čílen jedno vie, že v službe presbytera nejde o honor, ale o obeť času, zodpovednosť – neraz aj ľarchu rozhodovania spojenú so sklamaniami aj konfliktnými situáciami. Na myseľ mi prichádza, čo vo veršoch výstižne vyjadrila Silvia Mojžišová, rod. Kučerková – ev. poetka, učiteľka na Ev. gymnáziu v Banskej Bystrici. V básni Stuzková, z ktorej je uvedený úryvok, píše:

*Čo vieme, vieme. Snáď to nie je málo.
Že v živote nás mnohý podrazí.
V chamtivej ére nabubraných kráľov
neskončíme vždy ako víťazi.*

*Že mnohé býva v živote len hrané.
Roky sa krúčia ako ruleta
a všetky dni, čo raz sú rozpredané,
vždy skôr či neskôr - prázdne uletia.*

*A za vlastnú tvár, že sa neraz platí.
A takmer všetko stojí obeť.
Vieme aj to, že kto sám seba stratí,
len ako prízrak blúdi po svete.*

*Aj to, že láska, hoci najviac žiari,
snáď najdlhšie nám býva ukrytá.
Tomu, čo ňou sa ako kupec chváli,
po rokoch neraz mnohé spočíta.*

*A tak, čo máme, nesieme si sebou.
Každý, kto z toho mála rozdáva,
napoly žije. Akoby tu nebol.
A tak len láska po nás zostáva.*

*Nechajme teda všade kúsok lásky.
Úsmev a radosť, kadiaľ pôjdeme.
Veď dá sa žiť aj bez falošnej masky.
Držme si palce, nech to zvládneme.*

V modlitbách držíme prsty tým, ktorým bola v hlasovaní na konventoch prejavená dôvera a daná zodpovednosť. Ďakujeme za všetkých, ktorí zverenú službu konali verne. Veríme, že bratislavský evanjelický a. v. cirkevný zbor zostane aj naďalej vecou ich srdca. Kiež je – zostane vecou srdca každého z jeho členov.

Tešíme sa z grantu vo výške 80 000-€, ktorý náš zbor získal na rekonštrukciu poškodených častí krovu, jeho impregnácie, na výmenu strešnej krytiny

a klampiarskych prvkov na budove Starého evanjelického lýcea – národnej kultúrnej pamiatky. Za enormné úsilie s tým spojené patrí poďakovanie predovšetkým Mgr. Martinovi Kováčovi, ale aj Ing. Petrovi Rybárovi, prof. Janke Krivošovej a Ing. Stanislavovi Páťalovi.

Naše uznanie a vďačnosť za horlivú službu správkynke internátu v Ev. dome starostlivosti prináleží sestre RNDr. Elene Sajtákovej, od ktorej štafetu preberá sestra Anna Fáberová. K radostným a požehnaným stretnutiam nedávneho obdobia v zbore patrili zborový deň v Častej, na príprave ktorého sa podieľal najmä brat presbyter Tomáš Trcka a členovia Rodinného spoločenstva. Podobne oslovujúce boli Večer v kostole a Duchovná žatva spevokolov. Bolo by na škodu, keby náš zborový spevokol kvôli pretrvávajúcemu problému s nedostatkom mužských hlasov prestal po desaťročiach činnosti fungovať.

Deväť mladých bratov a sestier úspešne skončilo prvý ročník vzdelávania spolupracovníkov v našom zbore (NEON). Máme zámer pokračovať v tomto projekte aj v novom školskom roku a pozvujeme k účasti ďalších nádejných spolupracovníkov. Keď budú pribúdať ochotní a kompetentní – pre službu pripravení ľudia, je to pre cirkev nádejné.

Niečo z budúcnosti podhaľuje obálka tohto čísla Ev. Bratislavy. Prináša myšlienkový zámer obnovy Nového kostola (NK). Prosím, neberte ho ako čosi schválené, definitívne rozhodnuté, ale ako predbežný náčrt.

Dalo by sa písať ešte o mnohých dôležitých radostných aj povážlivých veciach, no úvodník nemá byť román. Predsa nemožno nespomenúť, že 15. júna 2011 naše zborové presbyterstvo

schválilo, aby sa diakonická práca v plánovanom domove dôchodcov v Ev. dome starostlivosti konala vo forme Strediska evanjelickej diakonie (SED) Bratislava. Predsedníctvo zboru adresovalo Ústrediu Ev. diakonie žiadosť o zriadenie SED Bratislava. Je potrebné, aby zriadenie SED odobrilo Generálne presbyterstvo ECAV na Slovensku. Ak sa tak (veríme, že v jeseni 2011) stane, bude vymenovaný riaditeľ SED a začne sa proces stanovovania kritérií na príjem zamestnancov aj klientov a následne ich prijímanie do nádejného a dlho očakávaného domova dôchodcov.

Dovoľte uzavrieť tieto riadky modlitbou: Pane, ďakujeme, že na dlhej a komplikovanej ceste k otvoreniu domova dôchodcov sme o krok bližšie. Ty si nám

pomáhal až dosiaľ, prosíme o Tvoju pomoc aj naďalej. Zabráň nepredvídaným prekážkam. Daj, aby sme domov mohli úspešne uviesť do prevádzky, aby slúžil tým, ktorí budú na lásku, milosrdenstvo a kresťanskú pomoc odkázaní. Ďakujeme aj za obdobie prázdnin, dovoleníek, za letné tábory a ďalšie podujatia pripravované v našom zbere. Svojou priazňou korunuj úsilie tých, ktorí ich organizujú. Vďaka Ti za viac času pre naše rodiny, aj na oddych. Prosíme, požehnaj nám tieto chvíle, nech sú odpočinkom v spoločenstve s Tebou, načerpaním síl pre ďalšiu radostnú a horlivú službu Tebe i blížnym. Amen.

MARTIN ŠEFRANKO
zborový farár

VÝSLEDKY VOLEBNÝCH KONVENTOV, KTORÉ SA KONALI 26. 6. 2011 V NAŠICH DCÉROCIRKVÁCH

Na volebnom konvente Dcérocirkvi Konventná boli zvolení:

- Anna Polcková – *predsedajúca farárka dcérocirkvi*
- Michal Šebesta – *zástupca dcérocirkvevného dozorcú – prvý kurátor*
- Ondrej Valentko – *dcérocirkvevný kurátor*
- Ján Vladimír Michalko – *kantor Veľkého kostola*
- Rudolf Horváth – *kantor Malého kostola*
- Ivana Sabanošová – *kantor-dirigent*
- František Ábel – *predseda bohoslužobno-vnútorinomisijsného výboru*
- Martin Štefek – *predseda hospodárskeho výboru*

- Stanislav Gajdoš – *predseda revízneho výboru*
- Anna Dojčanová – *presbyterka poverená zodpovednosťou za prácu s deťmi a mládežou dcérocirkvi*
- Elena Stohlová – *presbyterka poverená zodpovednosťou za prácu v diakonii dcérocirkvi*
- Zoltán Samarjay – *presbyter poverený zodpovednosťou za cudzojazyčnú časť dcérocirkvi*

Na volebnom konvente Dcérocirkvi Legionárska boli zvolení:

- Martin Šefranko – *predsedajúci farár dcérocirkvi*

- Peter Synak – *dozorca dcérocirkvi*
- Peter Mozola – *presbyter, zástupca Univerzitného pastoračného centra*
- Tomáš Trcka – *presbyter, predseda výboru pre vnútornú a vonkajšiu misiu*
- Ján Huba ml. – *presbyter, predseda bohoslužobného výboru*
- Maroš Oleár – *presbyter, predseda hospodárskeho výboru*
- Martin Dziak – *presbyter*
- Jozef Kováč – *presbyter*
- Martin Kováč – *presbyter*
- Mária Ölvecká – *presbyterka*
- Martin Popik – *presbyter, kurátor správca majetku*
- Vladimír Šolc – *presbyter, kurátor kostola*
- Jelena Začková – *presbyterka, predsedkyňa výboru pre diakoniú*
- Jozef Minarič – *predseda revízneho výboru*

Na volebnom konvente Dcérocirkvi Dúbravka boli zvolení:

- Stanislav Páfal – *dozorca dcérocirkvi*
- Členovia presbyterstva Dcérocirkvi

Dúbravka: Milan Chorváth, Elena Bachárová, Helena Ploczeková, Herta Ugorová, Adriana Pallová, Branislav Durmis, Ján Kupčo, Blanka Lónčíková, Andrej Verčimák

- *Funkcionári:* Andrej Verčimák – *kurátor*, Mária Hroboňová – *kantorka*, Daniela Verčimáková – *pokladníčka*, Dušan Praženka – *revízor*, Dáša Dvořáčková – *kostolníčka*.

Pozn.: farárom Dcérocirkvi Dúbravka je Ján Hroboň (bol zvolený 12. 6. 2011).

V zmysle platného štatútu nášho cirkevného zboru, prijatého v marci tohto roku, sa po uskutočnení volieb v dcérocirkvách stávajú členmi Predsedníctva Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Bratislava na základe rotačného princípu najprv zvolená predsedajúca farárka Dcérocirkvi Konventná a zvolený dozorca Dcérocirkvi Dúbravka. Štatútom cirkevného zboru, Anne Polckovej a Stanislavovi Páfalovi, prajeme v službe Božie vedenie, pomoc a požehnanie.

Misijné dni VD ECAV – Ktosi je za dverami – sa budú konať v areáli Akadémie Ozbrojených síl M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši v dňoch 15. – 17. 7. 2011.

Bohatý program je koncipovaný pre všetky vekové kategórie.

Časový harmonogram nájdete na: <http://www.vychodnydistrikt.sk>

KÁZEŇ ZO SLUŽIEB BOŽÍCH PRI OTVORENÍ SYNODY ECAV V TRENČIANSKYCH TEPLICIACH 24. 6. 2011

Milost vám a pokoj od Boha Otce a Pána našeho Ježíše Krista Amen.

Spočinula na mně ruka Hospodinova. Hospodin mě svým duchem vyvedl a postavil doprostřed pláně, na níž bylo plno kostí, ... Potom mi řekl: „Lidský synu, tyto kosti, to je všecken dům izraelský. Hle říkají: „Naše kosti uschly, zanikla naše naděje, jsme ztraceni. Proto prorokuj a řekni jim: Toto praví Panovník Hospodin: Hle, já otevřu vaše hroby a vyvedu vás z vašich hrobů, můj lide, a přivedu vás do izraelské země. I poznáte, že já jsem Hospodin, až otevřu vaše hroby a vyvedu vás z hrobů, můj lide. Vložím do vás svého ducha a ožijete. Dám vám odpočinutí ve vaši zemi. I poznáte, že já Hospodin jsem to vyhlásil i vykonal, je výrok Hospodinův“ (Ezechiel 37, 1 a 11 – 14).

Důstojní biskupové a dozorcí, důstojné předsednictví synodu a synodálové, vzácní hosté, milí bratři a sestry!

I. Co musíme udělat pro to, abychom onemocněli? (Jsou lidé, kteří se chtějí vyhnout nepříjemnostem v práci nebo ve škole, a tak kladou takovou otázku.)

Co musíme udělat pro to, abychom mohli být o trochu starší? (Je to časté přání dětí, které s obdivem vzhlížejí ke starším sourozencům a kamarádům a rády by se zapojily do jejich kolektivu a ve všem se jim vyrovnaly. Jenže ti starší je pro jejich nižší věk totálně přehlížejí.)

Co musíme udělat, aby nám na polích shnila veškerá úroda?

Co musíme udělat, aby nám exekutor zabavil dům nebo aby nám zchátral kostel?

Co pro to vše musíme udělat?

Nemusíme pro to udělat vůbec nic.

Nemoc si nás dříve nebo později sama vyhledá. Stejně tak bez našeho přičinění sami zestárneme, byť bychom se tomu oproti přání dětí vehementně bránili. Ovoce, zelenina a veškerá úroda zemědělců na polích rovněž sama shnila. Stačí, když pro její sklizeň neuděláme vůbec nic. Aby nám exekutor zabavil vlastní dům, stačí, že přestaneme platit výdaje za energie. Za pár let dluh, včetně penále a úroků, vyroste do tak závratných částek, že se nepřestaneme divit. A s těmi kostely a církevními budovami to mnozí známe z vlastní zkušenosti. I ten nejkrásnější dům časem zchátrá. Když jsem nastoupil jako vikář do sboru na svém prvním působišti, jedna místnost na faře byla zamčena. Ptám se: Proč? Protože se celá místnost s celou podlahou před nějakým časem propadla do sklepa.

Proč tomu tak je? Protože žijeme ve světě pomíjivosti a destrukce. To platí nejen pro svět materiální, ale i duchovní, neboť do tohoto světa se vloudil hřích, moc zla a smrti, moc destrukce působící zkázu, jejímž výsledkem jsou často jen „suché kosti“, jak to obrazně líčí prorok Ezechiel v přečteném textu. Navzdory tomu, že před časem vše hýřilo životem, optimismem a radostí, nyní jsou tu „suché kosti“.

To zakusil izraelský národ. Pán Bůh si jej vyvolil a zvláštním způsobem jej chránil. Skrze Mojžíše jej vyvedl z egyptského otroctví, provedl pouští do zaslíbené země, dal jim vůdce a proroky. Židé na každém kroku mohli zakoušet jeho milosrdenství, moc a požehnání. Měli na co vzpomínat.

Jenže, u toho vzpomínání to v některých dobách zůstalo. Z něho navíc pramenila falešná jistota, že jim nic zlého nehrozí. Pán Bůh je přece neopustí, ochrání svůj vyvolený národ. No ano, proroci národ napomínali, že o svého Boha nestojí, že nedodržují jeho ustanovení a zákony.

No ale – kdo je dokonalý?! A tak hlásům proroků pozornost nevěnovali a pro jakousi vnitřní proměnu a nápravu neudělali nic.

Je zvláštní, že v onom „Nic“ sice jakési dobro nebo jakási pozitiva scházely, ale z druhé strany v tom „Nic“ nebylo zase nic tak extrémně špatného, zlého a hříšného. Výsledkem jsou však „suché kosti“. Ze slavné minulosti zůstala jen hořká vzpomínka, která se vynořovala Židům při každém zpívání žalmů v novém otroctví nad řekami babylónskými.

A je tomu vždy, když vůči moci destrukce, agrese nebo totalitě zla nepostavíme Nic nebo jen malou zábranu. Tím jen dáme prostor a umožníme, aby nás ono zlo postupně ovládlo a zničilo. Kolikrát se něco podobného opakovalo v dějinách!

Mnozí to prožívají i dnes v naší bývalé, slavné křesťanské Evropě! I my, podobně jako Židé, bychom se mohli odvolávat na slavnou minulost svých předků, jejich obětavou víru a vroucí zbožnost; na nádherné chrámy, které postavili, a mnohé ušlechtilé aktivity,

kteří konali. Někteří by se mohli také odvolávat na hloubku vlastního poznání nebo teologického vzdělání. Jenže, co dnes zbylo z oné slavné křesťanské Evropy? Na mnoha místech jsou tu jen „suché kosti“, velkolepé chrámy zející prázdnotou, jak to vidíme zvlášť u nás v České republice. Smutná, pesimistická skutečnost – podobně jako byla smutnou skutečností izraelského národa v babylónském zajetí.

II. Náš text však pesimistickým není, naopak je v něm představena nová vize a nová krásná budoucnost plná duchovního života. Co pro ni můžeme nebo musíme udělat?

1. Někteří odpoví, že se musíme všemožně snažit, rozvinout své aktivity, mít dobré teologické vzdělání nejlépe spojené s manažerskými kurzy, mít projekty na revitalizaci a zakládání nových sborů, mít evangelizační a misijní akce zvlášť pro děti a mládež, zapojit misionáře ze zahraničí, zapojit mediální sféru a reklamu, nastartovat duchovní mobilizaci, mít tak skvělou liturgii na bohoslužbách, jako ji máte Vy zde na Slovensku, předložit nové návrhy a nové koncepce ke schválení na synod, a další.

2. Oproti tomuto aktivistickému pojetí jsou tu i lidé s jiným názorem, kteří na položenou otázku, co můžeme udělat pro lepší budoucnost, odpoví: Nic, vůbec nic! Vše závisí výlučně na Bohu a Boží milosti! Na potvrzení svého názoru neopomenou zmínit reformační ásadu Sola gratia (Jen z milosti). Byť bychom svými aktivitami všechno převrátili naruby, výsledek může být pochyb-

ný, vždyť bez Božího zásahu, co my sami zmůžeme! Sam Pán Ježíš řekl: „Beze mne nic učinit nemůžete“!

Kdo má pravdu?

Někteří se přikloní k verzi první, jiní k verzi druhé, někteří budou částečně souhlasit s oběma postoji, a někteří řeknou, že obě strany se mýlí.

Co tedy?

V našem textu stojí za povšimnutí dvě slova. Prvním je výzva k činnosti z verše 12: „Prorokuj“. Druhým slovem je zaslíbení z verše 13: a zní: „Poznáte“.

Společným jmenovatelem, coby podmínkou, jak pro výzvu k činnosti prorokování (tedy zvěstování Božího slova), tak i pro uchopení Božího zaslíbení („Poznáte“) – je Víra.

Bez víry se nemohu spolehnout na Boží zaslíbení a nepoznám jejich naplnění, snad jen svou nejistotu, strach a ztrátu pevného základu.

Bez víry rovněž nemohu prorokovat a zvěstovat Boží slovo. Uvedu banální příklad. Kdybych věřil, že u nás v Návsi rozdávají v čerpacích stanic benzín a naftu zdarma, měl bych pro vás všechny „euangelion“ (dobrou zprávu). Abych tomu sám uvěřil, musela by to být ovšem pravda. Jenže to pravda není. I u nás se za benzín a naftu platí. A tak věřit, ani zvěstovat dobrou zprávu o bezplatných pohonných hmotách nemohu. Kdybych přece tak činil, nejen že byste z toho prospěch neměli, ale bylo by to ke vzájemné škodě, zvlášť pro mne. Stal bych se nedůvěryhodným, stal bych se lhářem.

Co Bůh od nás žádá, není ani v aktivistickém přístupu, ani v pasivním postoji („nicnedělání“ v očekávání, že Bůh sám vše udělá).

Co Bůh od nás žádá, je víra, která se neopírá o vlastní názory, představy

Zástupca biskupa Sliezskej cirkvi ev. a. v. a farár v Návsi u Jablunkova Jan Waclawek

a nápady, nýbrž se opírá o Boží slovo, podobně jak se o něj opíral Ezechiel, když měl uvěřit, že suché kosti oživnou. Jedná se o víru, která se prokazuje v poslušnosti a činech.

Jedná se o víru, která proměňuje nás samotné tak, že žijeme v pravdě a stáváme se věrohodnými svědky, jsme pravou solí, ne její náhražkou nebo napodobeninou.

Víra, která se drží Božího slova, pomůže překonat těžkosti a vytrvat ve službě Kristově do konce, kdy se naplní ono „Poznáte“, kdy se staneme účastníky nové nádherné budoucnosti. Tu však nikdy nesmíme zapomenout, že to, co pro nás připravil Bůh v oné vítězné budoucnosti, nebude naší zásluhou. Chvála a čest vždy patří Jemu, jak nás tomu učí Pán Ježíš v závěru modlitby Páně: Tvé jest království i moc i sláva.

Chtějme touto doxologií, touto oslavou končit nejen své modlitby a boho-

služby, ale i každý den, celý svůj život i veškeré dění v církvi v očekávání chvíle, kdy se připojíme k oslavnému zpěvu ze 4. kapitoly knihy Zjevení, jak to viděl a slyšel Jan na ostrově Patmos:

„Svatý, svatý, svatý Hospodin, Bůh všemohoucí,

ten, který byl a který jest a který přichází.

Jsi hoden, Pane a Bože náš, přijmout slávu, čest i moc.“
Amen.

JAN WACLAWEK
zástupca biskupa Sliezskej cirkvi
ev. a. v., farár
v Návsi u Jablunkova

STOPKA

Na STOPKE nechýbal spev...

... scénka

V máji a v júni sa v Dcéro-cirkvi Konventná, v Malom kostole, zišli ľudia, aby spoločne pri Božom slove, modlitbách a piesňach oslavovali Pána Boha. Tieto služby Božie pre hľadajúcich každého veku dostali názov STOPKA. Prečo práve STOPKA? – Pretože v našich životoch existujú chvíle a situácie, ktoré nás donútia zastaviť sa a porozmýšľať nad podstatnými vecami. Sú chvíle, keď potrebujeme na okamih postáť a pozrieť sa doprava alebo doľava, vybrať si smer. Služby Božie s názvom STOPKA sú dobrou príležitosťou, aby sme sa spoločne zastavili. Je to možnosť prísť do chrámu Božieho – či už po prvý krát alebo nanovo. Tu sa môžeme duchovne obohatiť, spoznať nových priateľov, aj sa porozprávať so starými známymi. Stále tu na nás NIEKTO čaká.

... osobné požehnanie

Úspešní absolventi vzdelávania spolupracovníkov NEON

Príjemné chvíle na nádvorí Malého kostola

Pozývame Vás, bratia a sestry na tieto služby Božie, ktoré sa budú najbližšie konať v septembri. Tešíme sa na stretnutie.

ERIKA HLAČOKOVÁ
zborová farárka

Fotografie Martin Korenica

VYZNANIE VIERY

Verím v Boha, Otca Ježiša Krista, ktorý je aj mojím Otcom.

Verím, že On stvoril celý svet, a v ňom aj mňa.

Verím, že svojou láskou sa snaží o to, aby ma od mojich hriechov a bezcieľnosti vyslobodil.

Verím v Ježiša Krista, ktorého ukrižovali, ktorý zomrel, ale ktorý vstal z mŕtvych.

Verím, že Ježiš týmto zvíťazil nad hriechom.

Verím, že pre toto môžem mať aj ja večný život.

Verím v Ducha Svätého, ktorý ma obnovuje.

Verím, že mi pomáha postaviť sa proti každému zlu.

Verím, že v časoch smútku, bolesti, ale aj radosti môžem pociťovať Jeho prítomnosť.

Verím, že ma obdarúva spoločenstvom a priateľmi, aby moja viera mohla silnieť.

Verím, že môžeme žiť pod Jeho vládou, ktorej nebude konca. Amen.

**Odznelo v Malom kostole
na STOPKE, 19. 6. 2011**

NÁHROBNÍK ĽUDOVÍTA KRÁLIKA NA CINTORÍNE PRI KOZEJ BRÁNE

V juhozápadnej časti evanjelického cintorína, pred múrom ohraničujúcim jeho plochu zo strany Bradlianskej ulice sa nachádza hrob právnika Ľudovíta Králik (1849 – 1913) a Gizely, rod. Seléniovej (Szelenyi). Mramorový náhrobník nad miestom posledného odpočinku budapeštianskeho rodáka a jeho manželky je pripisovaný Alojzovi Rigelemu. Dielu boli doposiaľ venované dve stručné zmienky v umelcovej monografii od Zs. Lehela, resp. v novšej publikácii o cintoríne pri Kozej bráne z pera Š. Holčíka a V. Obuchovej. Obsah nasledujúceho príspevku sme stavali na dobových podkladoch a porovnávaní opísaného diela s ďalšími Rigeleho prácami tohto druhu. Naším cieľom bolo upriamiť pozornosť na jeden z menej

známych príkladov sepulkrálnej (pozn. red.: sepulkrálny – náhrobný, náhrobový) tvorby autora, ktorého môžeme právom charakterizovať ako „sochára bratislavských cintorínov.“

„Šľachetný mecén evanjelického vzdelávania“ L. Králik sa narodil ako syn hodinára Samuela Králik, držiteľa niekoľkých vyznamenaní oceňujúcich jeho majstrovstvo v odbore. Gymnaziálne roky strávil v Budapešti, Banskej Bystrici a Bratislave; štúdium práva absolvoval v Budapešti a vo Viedni. Svoju advokátsku prax začal vykonávať od roku 1874. Je autorom radu odborných článkov i samostatných právno-vedeckých publikácií. Nekrológ uverejnený v miestnom periodiku vyzdvihuje vysokú jazykovú a štylistickú úroveň Králikových textov.

Jeho záujem sa okrem právnej problematiky sústreďoval aj na antickú literatúru a domáce dejiny. Koncom 90. rokov 19. storočia odišiel z hlavného mesta a na krátky čas sa usadil v Novohrade. Príčinou jeho skorého odchodu z nového pôsobiska do Bratislavy mohli byť politické názory a podpora župana dosadeného Fejérváryho vládou. V Bratislave pôsobil v pedagogickej rade evanjelického lýcea a niekoľko rokov predsedal i maturitnej komisii školy.

Králikov hrob pôvodne označovala dodnes zachovaná, jednoduchá nápisová doska osadená priamo na cintorínskom múre. Kruhové pole nad kamennou tabuľou, vymedzené oblým profilom bolo azda určené pre podobizeň zosnulého. Nový náhrobník nechal vytvoriť miestny evanjelický zbor v roku 1921. Nedeliteľnou súčasťou celku je aj dekoratívna neskorosecesná mreža okolo hrobového miesta.

Napriek tomu, že nemáme jednoznačný doklad o Rigeleho autorstve v podobe umelcovej signatúry, zaradenie náhrobníku do sochárovho diela ťažko spochybniť. Práca svojim stvárnením organicky zapadá do skupiny Rigeleho náhrobníkov vytvorených okolo roku 1918. Pomníky Narcisa Heima (1919), Antona Keuscha (1922, obidva na Ondrejskom cintoríne) alebo rodiny Karla Grüneberga (1919, Cintorín pri Kozej bráne) spája klasicizujúca striedmosť charakteristická pre sepulkrálné umenie tohto obdobia. Strohá, bloková architektúra vytvára podklad pre sochársky akcent: v prípade Keuschovho a Grünebergovho náhrobníku prezentovaný portrétom a reliéfmi, na náhrobníku N. Heima antickou bojovou scénou. Osobitou výtvornou zložkou sa stáva samotný nápis.

Náhrobník Ludovíta Králika na cintoríne pri Kozej bráne

Reliéfny text na Heimovom i Králikovom pomníku nielen „informuje“, ale tvorí svojbytnú štruktúru pokrývajúcu celú čelnú plochu. Kamenný blok právnikovho náhrobníku ukončuje vysoký reliéf Kristovej tváre v kruhovom medailóne. S týmto motívom sa stretávame na jednej z Rigeleho neskorších realizácií.

Výtvarníkov príklon ku klasicizujúcim formám v období prelomu druhej a tretej dekády 20. storočia ilustrujú aj nerealizované projekty vojenských pamätníkov a mauzóleí, uložené v umelcovej

pozostalosti. Jeho podiel na nich je evidentný najmä v sochárskych súčastiach. Medzi fotografiami makiet vytvorených pravdepodobne v prostredí vojenského umeleckého ateliéru nájdeme aj snímku Heimovho náhrobníku, v istých detailoch „predchodcu“ diela, ktorému bol venovaný náš text.

Prostredníctvom krátkeho exkurzu po bratislavských cintorínoch a diele A. Rigeleho sme sa snažili priblížiť kontext vzniku náhrobníku E. Králik. Dúfajme len, že kedysi dominantný pomník strácajúci sa dnes za hradbou zelene nepo-

stihne osud vedúci k jeho postupnému zániku.

PETER BUDAY
doktorand na Ústave dejín a teórie architektúry a ochrany pamiatok na Fakulte architektúry STU

Pramene:

Archív hl. mesta SR Bratislavy, pozostalosť Alojza Rigeleho, škatuľa č. 4, obálky č. 23 a 75.

HOLČÍK, Štefan – OBUCHOVÁ, Viera: *Cintorín pri Kozej bráne*. Bratislava: Albert Marenčin PT 2006, ISBN 80-88912-89-X, s. 126 – 128.

Králik Lajos dr. † In: *Nyugatmagyarországi Híradó*, 26, 10. júla 1913, č.157, s. 2 – 3.

LEHEL, Zsolt: *Rigele Alajos*. Bratislava: Madách 1977, s. 114.

Dekoratívna neskorosecesná mreža na náhrobníku Eudovíta Králika

INSIDE GAMES

Pod týmto názvom sa sobotu 18. júna 2011 uskutočnil v Trnave v ZŠ na Spartakovskej ulici športový deň Bratislavského seniorátu ECAV určený pre mladých ľudí od 12 do 26 rokov. Súťaže tímov prebiehali vo viacerých športových odvetviach: futbale, volejbale, hokejbale, vybíjanej. Naším mladým sa darilo. Za dobrú reprezentáciu brati-

slavského zboru im ďakujeme. Radosť z úspechov, aj tých športových, hreje. To dôležité však napovedal už názov podujatia. Inside znamená „vo vnútri“ - v srdci. Na tom, čo je v mojom/tvojom srdci záleží. Možnosťou pripomenúť si to, bol aj júnový športový deň pre mladých v našom senioráte.

-mš-

Členovia dorastu z Legionárskej na Inside Games 2011 (foto Juraj Predný)

RADOŠŤ V BOHU

Vôňa leta, mohutná tmavošedá rieka, jasný modrý pás neba, prudké slnko. Chvenie života, chvenie nenávratna, pulz odchádzajúcich chvíľ. A vírenie nových príležitostí. Pocitov a okamihov, ktoré sa rodia v letnom víre.

Je čas oddychu. Čas prijatia vlastných prehier, čas prijatia bodov zlomu. Čas prekročenia ťaživých múrov, zovierajúcich úzkostí, mučivých výčitiek. Čas, keď stíchnu hlasy, ulice, domy. Čas, keď sa vraciame na milované miesta, aby sme nimi ožili. Aby sme sa nadýchli, aby sme sa dotkli teplej vlhkej zeme, aby sme si privoňali bytiu. Aby sme opäť žili.

Naše dni meriame povinnosťami, pracovnými úlohami, účtami, potrebami rodiny, blízkyh. Strážime si minúty, aby sme všetko stihli. Lebo, musíme. Vieme to všetci, naša prítomnosť je zložitá, cítime sa často krátko bezmocní, vyčerpaní, rozlámaní. A už sa nedokážeme ani brániť, ani bojovať proti zotročujúcemu kolobehu. Áno, žijeme v ťažkom pozemskom čase. Ocitli sme sa v mixe mediálnych poloprávď. V implantovanej kultúre konzumu, kultúre agresivity, kultúre NE-rozumu. Kultúre ľži a výsmechu dobra, spravodlivosti, pokoja a zmieru. Taká je - naša žalostná prítomnosť...

Je však už leto, čas, keď si smieme pozbierať svoje rozbité myšlienky a zotaviť unavené telá. A odniesť naše duše kamsi, kde na pár dní zabudneme na včerajšok. Aby sme opäť boli ľuďmi, aby sme opäť smeli cítiť, vnímať krásy stvorenstva, dobro ľudských sŕdc.

Viem, že Boh stráži naše bytie, viem, že vníma naše útrpné okamihy, naše súboje o prežitie. A viem, že nám chce dožiť čas, aby sme sa nadýchli. Aby sme sa vnútorne zocelili, aby sme Mu odovzdali naše bolesti, smútky, trápenia. Aby sme sa tešili z Božej prítomnosti a milosti.

Aby sme sa naučili čerpať odvahu a silu z Božej moci. Budeme ju totiž potrebovať pre súkromné zápasy s otvoreným i skrytým zlom. Možno to nie je priveľmi lákavá vízia, ale Boh chce od nás - aby sme v Jeho mene konali. A napriek všetkým dejinným súkóliam učili seba i iných - pravde, dobru a láske. Aby sme pomáhali hojiť rany, tíšiť duše, aby sme dokázali rozdávať nádej a silu. S Ním a v Jeho mene. Aby sme si boli vedomí vlastnej hodnoty, ľudskosti, dôstojnosti. A hodnotu bytia prebúdžali v iných. Aby sme niesli na modlitbách nielen seba, ale všetkých, ktorých nám Boh zveril. Ľudí, s ktorými pracujeme, s ktorými sa priateľíme, s ktorými zdieľame toto mesto, túto krajinu.

Je letný čas. Tisíce vôní nás odnáša do diaľav. Poznaných i nepoznaných. Hmatateľných i pomyselných. Pokúsme sa však toto leto - napriek našim vnútorným stratám - precítiť a prežiť vďačnosť voči Bohu. Tichú, pokornú vďačnosť za Jeho množstvo dobrodení, ktoré nám deň po dni poskytuje. Verím, že potom sa k nám vráti radosť z bytia, radosť z Božích požehnaní, radosť z Boha, radosť z človeka. Amen.

EVA BACHLETOVÁ
členka cirkevného zboru

EVANJELIK – KTO JE TO? ○

Je to ten, s ktorým sa zdravím každú nedeľu v kostole. Viem o ňom, že prospieva aj na potreby zboru. Avšak vedľa takýchto, ktorých je menšina, patria do nášho zboru tí, ktorí sa objavia v kostole len na veľké sviatky (napr. iba na Štedrý večer). Tých je väčšina. Zvláštnu skupinu tvoria tí, ktorých v kostole nevidíte, ale počujete, že pre zbor niečo dobré vykonali a konajú. A nakoniec sú tu ešte tí, ktorí sa zborového života nijako nezúčastňujú, avšak pokladajú sa za evanjelikov a nehodlajú z cirkvi vystúpiť. Som rád, že evanjelická cirkev nezatvára dvere pred nikým z vyššie uvedených. Je si vedomá toho, že plné cirkevné členstvo s hlasovacím právom nie je totožné s miestom v nebesiach. A nestráca nádej, že do kostola nájdú cestu aj tí, ktorí ju nechali zarásť burinou. Poznemenávam, že hovoríme o kostole, aby sme sa neplietli Bohu do Jeho právomoci. Skrývať pred Bohom sa predsa dokážeme aj v kostole. Avšak cesta k Bohu vedie obvykle cez kostol, nie však výlučne. **Evanjelic je teda ten, kto chodí do kostola.**

Pravda, to je iba vonkajší znak, ktorý sa ľahko zmení na zvyk. Nech, avšak je to dobrý zvyk, ktorý prospieva zbožnosti. Udržiava v chode rytmus 3. Božieho prikázania a aj privyknutému (hlučnému) uchu uchováva nádej, že jedného dňa začuje. To sa vskutku stáva, a potom si ten, kto počul Božie slovo, poskočí radosťou. Jeho život sa zmení. Nie navonok. Naďalej bude chodiť do práce, bude si musieť plniť povinnosti všedného dňa, zostane na zemi a vo svojom biednom tele, ale bude šťastný; nie

na chvíľu, ale definitívne, lebo počul, že je milovaný a že môže milovať. Počul, že je slobodný, zbavený v š e t k é h o strachu, lebo s Kristom

prešiel bránami smrti. Preto spieva a ďakuje; už nemá dôvod na nariekanie a smútok. Boh sa v Kristovi postaral, aby sme žili evanjelicky, šťastne, nie však iba pre seba. Či sa môžeme odvrátiť od bolesti a smrteľných úzkostí sveta a prestať sa modliť a pracovať za jeho pokojný život, keď sa Ježiš neprestáva dívať s ľútosťou na zástupy a posíela k nim svojich učeníkov? (Mt 9, 35 – 38). V tom tkvie paradox evanjelického šťastia: Evanjelic žije v tesnej blízkosti utrpenia sveta a je s ním solidárny. **Evanjelic praje všetkým ľuďom na svete to, z čoho sa sám tak raduje.**

Ak sa ďalej pýtame Písma, ako žije ten, kto uveril evanjeliu, dostávame sa k druhému paradoxu. Jeho časť opísal apoštol Pavel v liste Efezským. Je v ňom reč o našom zrelom ľudstve. Nie sme nedospelí, nie sme deti, ktoré „každý vietor učenia sem a tam hádže a zmieta podľa ľudskej úskočnosti a chytráctva, aby úkladmi boli uvedení do bludu“ (Ef 4, 14). Z týchto slov vyplýva, že Kristovo evanjelium je definitívna pravda. Evanjelic skúma jeho pravdu, pri ktorej dospieva skôr, ako v 18. veku života. Ostat-

Evanjelický farár Josef Veselý

ne, dospelosť či zrelé ľudstvo sa nezískava vekom, je výsledkom zodpovednosti. Preto neprekvapuje, že sa niektorí ľudia k dospelosti nikdy nedopracujú. Nezodpovednosť je totiž to najpriro-

dzenejšie na človeku. Až osobné stretnutie s Pravdou prebudí v človeku zodpovednosť, ktorá sa prejavuje ako rozvážnosť, múdrosť, opatrnosť aj odvaha. Druhá, podstatnejšia stránka evanjelikovho života je obsiahnutá v Ježišovej požiadavke, aby sme svoj dospelý, zodpovedný život žili ako deti, inak nevojedeme do Božieho kráľovstva (Mk 10, 15).

To je tá druhá časť paradoxu: dospelý žije ako dieťa. Rozumejme tomu najprv tak, že ako dieťa je vo všetkom odkázané na svojich rodičov, nič si nezaslúži, žije z milosti a lásky, tak aj my dospelí, a Boh nám svojim slovom očisťuje srdcia aj oči, aby sme mohli s údivom a obdivom hľadieť sami na seba, na druhých a na všetko Božie stvorenie. „Ty si mi stvoril ľadviny, v matkinom živote si ma utkal. Ďakujem Ti, že si ma úžasne divne vytvoril“ (Ž 139, 13 - 14). Evanjelik nepohľadá svetom, ani svojím telom, je predsa dieťa. Neberie sám seba smrteľne vážne, je predsa dieťa. Miesto fanatizmu mu pristane humor, ktorým odmocňuje všetko, čo ľudia vymysleli

a urobili, odmocňuje a vyvyšuje Božiu moc a slávu. A to je svedectvom o dospelosti dieťaťa.

Evanjelik číta Písmo každý deň. Premýšľa nad ním a modlí sa. Inak upadá do bludu. Neobviňujte ma zo skutkárstva, lebo pri čítaní Písma sa nachádzame v oblasti lásky. Nečítame ho z povinnosti ani pre zásluhu. Čítame ho ako ľúbostný list o láske, ktorou nás Kristus miluje. Takýto list nie je v žiadnej dobe zastaraný. Naopak, nemoderný je ten evanjelik, ktorý chce žiť svoju vieru bez čítania Písma, ktoré je predsa dokladom, že sme si svoju vieru nevymysleli. Písmo ako zápis o Božej láske v Kristovi sa nám dostalo do rúk, sotva sme sa naučili čítať. A čo iného by sme chceli a mali predovšetkým čítať ako list o láske, ktorá sa nás hriechnych ujíma, nesie nás a preniesie nás do večnosti? Písmo nám nedovoľuje stanoviť minimum tam, kde samo stanovuje svoje podmienky. A aj keď sa tie podmienky obracajú proti nám, proti spôsobu, ktorým neevanjelicky žijeme, nesmieme si ich latku znižovať tak, aby sme ju ľahko preskočili. Minimálne požiadavky sú cestou do pekla. Láska chce všetko alebo nič. Preto sa evanjelik raduje a preto i plače – nad sebou.

JOSEF VESELÝ
ev. farár

Text je prevzatý z Evangelického týdeníku Kostnické jiskry č. 30/2000; redakčne upravený. Evangelický týdeník je možné čítať aj v elektronickej podobe na internetových stránkach: <http://www.evangelickytydenik.cz/archiv.html> Výber z ďalších esejí výrazného evanjelického teológa Josefa Veselého vyšiel nedávno pod názvom VĚŘIT A ROZUMĚT vo vydavateľstve EMAN. Autor má dar zrozumiteľne tlmočiť súčasnému čitateľovi, to, čo je v kresťanstve podstatné.

Z NAŠEJ HISTÓRIE (pokračovanie)

Prínos evanjelického a. v. zboru v Bratislave k sociálnym a kultúrnym dejinám Bratislavy

V roku 1867 zvolil zbor Adalberta Tauschera za primára svojej nemocnice. Významnou udalosťou v roku 1867 bol dar zboru od profesora teológie vo Viedni Daniela Šimka. Daroval zboru zbierku mincí, starožitností a kníh. Krátko na to Daniel Šimko zomrel. Celá cirkevná a vedecká obec aj mesto Bratislava mu bolo za tento dar vďačné. Predseda výboru Jozef Jesenský a člen výboru T. Weiss pripravili výstavu Šimkových darov. Profesor Martin Györik zostavil v roku 1895 dvojzväzkový katalóg zo Šimkovej zbierky. Významnou udalosťou 70. rokov bol vznik Teologickej vysokej školy, ktorá bola späť s lýceom. Rokovania medzi bratislavským zborom a generálnym konventom vyústili do rozhodnutia vybudovať teologickú akadémiu, ktorá sa nachádzala v budove dievčenskej školy.

V roku 1877 nastúpil do zboru ako pokladník Teodor Kestler, svojimi znalosťami a zodpovednosťou bol vzorom svojim kolegom. V tom istom čase nastúpil za archívára zboru Zigmund Korček.

Od roku 1878 pôsobili pri starom duchovnom a superintendentovi L. G. Geduly, duchovní J. Fürst a H. Glatz. V roku 1884 po veľkom úsilí predsedu výboru J. Jesenského a K. Heima bol založený Lutherov fond na založenie starobinca. Plán splnili vďaka sponzorstvu a darom veriacich a v roku 1885 ubytovali v starobinci prvých starcov.

Dňa 24. augusta 1886 oslavoval zbor a cirkevný dištrikt 25-ročné jubileum L. G. Gedulyho. Panovník mu udelil ry-

tiersky rád Františka Jozefa. Kvôli vysokému veku odvolali 4. apríla 1886 L. Mošovského z funkcie zborového inšpektora a 2. mája zvolil konvent za jeho nástupcu kráľovského radcu Karola Samarjayho. Predsedom školského senátu sa stal člen zboru J. Jesenský. L. Mošovský zomrel 28. januára 1887. Dňa 14. marca 1887 zomrel R. Habermayer, ktorému bol za jeho dobročinnosť postavený pomník. Svoje dedičstvo zanechal chudobným, domovom, vdovám a sirotám. Na jeho žiadosť boli zo zlata a striebra zhotovené misa na hostiu a kríž.

V roku 1889 sa stal cirkevný zbor spoluzakladateľom Protestantскеj literárnej spoločnosti. Bratislavský farár L. G. Geduly zomrel 29. januára 1890 a jeho nástupcom sa stal J. Jesenský.

Za farárov zvolili Gustáva Ebnera a Karola Eugena Schmidta. Obaja boli obrovským prínosom pre evanjelický a. v. zbor v Bratislave, najmä pre ich prácu v oblasti diakonie. Predsedom výkonného výboru sa stal Michal W. Günther a školského senátu M. Dobrovits. Konvent sa uzniesol vybudovať aj diakonický dom, kde by patrili sirotinec a nemocnica. 5. decembra 1891 bola otvorená uhorská synoda, na ktorej sa zúčastnil aj bratislavský zbor. Vzácnou udalosťou roka bolo založenie diakonického domu.

Dňa 18. marca 1893 kráľ sankcionoval zákony synody a tak musel zbor zjednotiť svoje zákony so zákonmi synody. Medzi dôležité úlohy patrilo vybudovanie osvetlenia a kúrenia do oboch kos-

tolov. V roju 1894 sa v Bratislave konalo generálne zhromaždenie evanjelickej cirkvi, na ktorom boli prítomné senioráty oravský, liptovský, novohradský, hontiansky a komárňanský.

Dňa 1. októbra 1895 vstúpili do života cirkevno-politické zákony. Neodporovali duchu evanjelickej cirkvi. Úlohou zborov bolo aj naďalej dodržiavať vernosť viery a šíriť ju. Ďalšou udalosťou veľkého významu v roku 1895 bola zmluva zboru so štátom a výstavbe budovy lýcea. Štát sa podieľal sumou 16 000 gul-

denov, tým mohli byť zvýšené aj platy vyučujúcich. Bol vydaný nový spevník. Obyvatelia evanjelickej reformovanej cirkvi Bratislavy sa zišli 1. augusta na samostatnom misijnom zbore, zvolili si za duchovného Eleméra Balogha a prijali provízorne Malý kostol a telocvičňu na konanie bohoslužieb. Konvent povolil aj používanie cintorína.

MARTIN KAMENSKÝ
člen cirkevného zboru
(Pokračovanie nabudúce)

EVANJELIZAČNÉ PODUJATIE PRO CHRIST 2011

V Športovej hale na Pasienkoch v Bratislave sa 7. – 9. októbra 2011 uskutoční evanjelizačné podujatie, na ktorom bude kázať evanjelický farár ULRICH PARZANY z Nemecka. Prosíme, modlite sa za toto podujatie a pozvite naň priateľov a známych. Prinášame myšlienky Ulricha Parzanyho, úryvok z jeho knihy *Pochybnosti a úžas* (vyd. ViViT Kežmarok 2008, redakčne upravené).

CUNAMI, TEROR, SMRŤ – A KDE JE BOH?

Náhla smrť človeka je šok. Smrť dokážeme vykázať iba z nášho vedomia, hoci okolo nás sa masovo umiera. Biblia nás v Žalme 90, 12 učí dôležitej modlitbe: „*Nauč nás počítat naše dni, aby sme získali múdre srdce.*“ Náš život sa nám nemôže vydať, ak ho nežijeme so zreteľom na smrť. Cunami, hurikány v New Orleans, teroristické útoky nás vytrhli zo sna. Strata istoty, respektíve pocitu bez-

pečia, ochromuje stále viac a viac ľudí strachom. Tento strach zosilnil záujem o náboženstvá. Ale čo to znamená? Keď umrie milovaný človek, potrebujem niečo iné ako racionálne vysvetlenie. Človeka neuteší, keď pri nešťastí stratí dieťa. Pýtame sa: „*Kde je Boh? Nebol by mohol zabrániť katastrofe?*“

V situácii, keď je Ježiš na kríži, vykrične: „*Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?*“

Ježiš vykričal zúfalstvo. Ježišovi nepriatelia aj priatelia si po ukrižovaní mysleli: Koniec, už je po ňom. Jeho nároky sú s konečnou platnosťou vyvrátené. Jedni pociťovali radosť a zadosťučinenie, iní sklamanie. Bezprostredne po Ježišovej smrti čítame: „*A hľa, chrámová opona roztrhla sa na dvoje, odvrchu až naspodok.*“ Táto opona oddeľovala v chráme svätýňu od veľsvätýne. Do tohto oddeleného priestoru smel iba veľkňaz, aj to iba jedenkrát do roka, vo veľký deň zmierenia. Po Ježišovej smrti sa opona trhá. To znamená: Prístup k Bo-

hu je voľný. Odlúčenie je zrušené. A to sa stalo skrze Ježišovo umieranie. Ježiš šiel do stavu opustenosti Bohom, aby sme my už opustení Bohom byť nemuseli. To, čo všetci považovali za totálnu porážku, je v skutočnosti veľké víťazstvo. Druhá zvláštnosť: „*Od šiestej hodiny nastala tma po celej zemi, až do deviatej hodiny.*“ Proroci z Božieho poverenia ohlasovali, že Boží súd príde za temného dňa. Izraeliti však očakávali, že v ten deň bude jasno. Boží súd mal napokon priniesť Božiemu ľudu právo proti všetkému bezpráviu. Proroci ale zvestujú – napríklad Ámos 5, 18 – že v ten Boží deň bude tma, nie svetlo. Toto prorocké znamenie sa napĺňa pri Ježišovom ukrižovaní. Pri Ježišovom ukrižovaní sa koná Boží súd. Ježišova poprava je odňatie Božieho súdu nad svetom. Ježiš trpí v zastúpení utrpenie, ktoré sme si zaslúžili my. On je nevinný – pred Bohom aj pred ľuďmi. Ale ide za nás do pekla opustenosti Bohom. A to, čo sa zjavuje v ukrižovaní ako znamenia, Boh potvrdzuje, keď Ježiša na Veľkonočné ráno vzkriesi z mŕtvych. Tým je raz a navždy jasné, že táto smrť je víťazstvom Božej lásky. Ježiš znáša Boží súd za nás. Deliacia opona je roztrhnutá. Kto to vďačne prijíma, ten sa už viac nemôže oddeľiť od Božej lásky.

Pýtate sa: Aký to má zmysel pre naše trápene a umieranie?

Hans a Sophie Schollovci

Chcem vám to vysvetliť na príklade dvoch mladých ľudí, ktorých 22. februára 1943 popravili nacisti v Mníchove. Súrodenci Sophie a Hans Schollovci. Sophie a Hans mali 21 a 24 rokov, keď museli umrieť za svoj odvážny odpor proti zločineckému nacistickému sys-

tému. Hans študoval medicínu, Sophie biológiu a filozofiu v Mníchove. O b i d v a j a patrili k hnutiu odporu „Biela ruža“. Písali a rozširovali letáky, ktoré budili pozornosť. Tajná štátna polícia (G e s t a p o) predpokladala, že auto-

Kniha nemeckého evanjelického farára a evanjelizátora Ulricha Parzanyho

ri letákov pochádzajú z kruhov študentov mníchovských univerzít. Študenti 15. februára 1943 zostavili a rozoslali šiesty leták „Bielej ruže“ s výzvou zvrhnúť nacionálno-socialistický režim zriadiť „novú duchovnú Európu“. Letáky tlačili vo Veľkej Británii a britské lietadlá ich zhadzovali nad Nemeckom. Obsah letáku okrem toho vysielal aj vysielateľ British Broadcast Corporation (BBC). 18. februára rozdali súrodenci Schollovci na Mníchovskej univerzite asi 1700 letákov. Jeden domovník, ktorý ich pri tom spozoroval, ich udal. Gestapo zatкло súrodencov Schollovcov a aj Christoha Probsta, ďalšieho člena „Bielej ruže“. Po trojdennom výsluchu, 22. februára, nasledoval proces pred súdnym dvorom sudcov z ľudu. Hans a Sophie Schollovci a Christoph Probst boli odsúdení na smrť a ešte v ten istý deň vo väzení v Mníchove – Stadelheime popravení. Film Marca Rothemunda „Posledné dni Sophie Scholl“ (2005) a di-

vadelná hra od Mirjany Angeliny nám pôsobivo približujú posledné hodiny pred Sophiinou popravou v rozhovoroch so spoluväzenkyňou Elsou. Tu je úryvok z divadelnej hry, v ktorej boli použité doslovné citáty:

Sophie: „Čože už je moja smrť, keď sme naším konaním vyburcovali a prebudili tisíce ľudí? Medzi študentmi určite dôjde k revolte.“

Else: „Vy ešte neviete, aké zbabelé je stádo ľudí. Príliš zbabelé na umieranie, z akéhokoľvek dôvodu.“

Sophie: „A vari nemusíme byť kedykoľvek pripravení na to, že umrieme a že v nasledujúcej chvíli budeme pred Bohom skladať svoje účty?“

Else sa o chvíľu neskôr pýta: „Slečna Sophie, takže predsa veríte v Boha?“

Sophie: „V Boha... Pre mňa je On víťazstvom života... nad smrťou.“

Else: „A váš brat?“

Sophie: „Hans si myslí, že keby Kristus nebol žil a nebol umrel, potom by už naozaj nebolo nijakého východiska. Potom by sme sa museli hlavou rozbehnúť proti najbližšiemu múru a roztláčať si lebku. To však nie.“

Else: „Ale mnohým padne ťažko veriť. Kde je Boh práve v týchto hrozných časoch? Akosi potrebujeme dôkaz o existencii Boha.“

Sophie: „Ja verím, že každý kvet a každé steblo trávy narástlo pre mňa. Sme tak bohato obdarúvaní a mali by sme sa tak zo srdca tešiť napriek všetkému utrpeniu, ktoré prinášame na svet! O každej hviezde na nebi si myslím, že je tu pre mňa. Máme toľko dôkazov nekonečnej Božej lásky, že by sme vlastne mohli byť najšťastnejšími ľuďmi.“

Aké silné posolstvo nám podáva táto mladá dvadsaťjedenročná študentka!

Mladí ľudia z povstaleckého hnutia „Biele ruža“ sú mnohonásobným apelom, aby sa dnes aj v nás prebudilo svedomie. Niet ospravedlnenia pre mlčanie postavené zoči-voči nespravodlivosti.

Pred Bohom sa budeme musieť zodpovedať.

„A vari nemusíme byť kedykoľvek pripravení na to, že umrieme a že v nasledujúcej chvíli budeme pred Bohom skladať svoje účty?“

Ježiš Kristus je víťazstvo nad smrťou.

„Keby Kristus nebol žil a nebol umrel, potom by už naozaj nebolo nijakého východiska. Potom by sme sa museli hlavou rozbehnúť proti najbližšiemu múru a roztláčať si lebku. To však nie.“ Apoštol Pavel to raz napísal s vyzývanou istotou: *„Som totiž presvedčený, že ani smrť, ani život, ... nebude nás môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi“ (Rímskym 8, 38).* Viac než krása prírody, viac ako všetky skúsenosti, ktoré môžeme získať v živote, je smrť Ježiša Krista na kríži ako dôkaz neporaziteľnej Božej lásky k nám.

„Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v Neho verí, ale mal večný život“ (Ján 3, 16). S existenciou strašných ničiacich síl sa musíme zmieriť. Tieto sily kričia hlasno svoje NIE proti nášmu životu. Ale ÁNO Božej lásky v Ježišovi Kristovi prehluší nedokážu.

Od Ježiša ľudia kedysi očakávali, že im vysvetlí, v akom vzájomnom vzťahu sú Boh a utrpenie vo svete. V Evanjeliu podľa Lukáša, kap. 13, 1 – 5 čítame:

„V tom čase prišli za ním nejakí ľudia a rozprávali mu o Galilejčanoch, ktorých krv zmiešal Pilát s ich obetami. On im odpovedal: Myslite si, že spomínaní Galilejčania, ktorí tak trpeli, boli väčší

hriešnici ako ostatní Galilejčania? Nie, hovorím vám; ale ak sa nebudete kajať, všetci podobne zahyniete. Alebo si myslíte, že tí osemnásti, na ktorých padla veža v Siloe a zabila ich, boli väčší vinníci ako ostatní Jeruzalemčania? Nie, hovorím vám, ale ak sa nebudete kajať, všetci zahyniete takisto.“

Ježiš burcuje svedomie. Uprostred temnoty utrpenia máme útočisko. Víťazstvo Božej lásky v Ježišovi nám dáva silu a nádej pomáhať láskou v praxi, namiesto toho, aby sme sa dali ochromiť zúfalstvom. Na mnohé katastrofy, nemáme vysvetlenie. Uprostred ničenia máme orientáciu v živote: „Boh ... chce, aby všetci ľudia boli spasení“.

Čítal som otrasný príbeh ženy z Rwandy. V genocíde v roku 1994 tam zavraždili milión ľudí – príslušníkov národa Tutsi aj umiernených Hutuov. Svet sa iba nečinne prizeral. Ešte dodnes nie sú prekonané následky. Bieda ľudí Rwandy

svet nezaujíma. Ale Dr. Jean Gakwandi a ním založená organizácia „Solace Ministries“ – služby útechy, sa stará o ľudí sužovaných utrpením spôsobeným genocídou.

Na kríži Ježiša Krista máme miesto stretnutia, pre páchatelov násilia a neprávostí, nezúčastnených divákov alebo tých, čo hľadajú bokom a stávajú sa ešte vinnejšími svojou neobalnosťou než skutkami. Nech sme ktokoľvek, stretne sa na kríži Ježiša Krista Boha lásky. On obväzuje a lieči. On prostredníctvom odpustenia a obnovy dáva nové srdce. A Ježiš robí všetkých nástrojmi svojho pokoja vo svete plnom nenávisti a násilia. Každý z nás má dôvod, prečo odovzdať život Ježišovi: aby sme boli zachránení a zmierení s Bohom. A aby sa aj iní vďaka našej láske a pomoci dozvedeli o Bohu v slove a v skutkoch.

ULRICH PARZANY
nemecký ev. farár a evanjelizátor

KEĎ NA TEBA HÁDŽU HLINU

Jedného dňa spadol starý osol do starej studne. Chúďa zvierajú kričalo a volalo o pomoc niekoľko hodín a farmár sa snažil vymyslieť, čo urobiť. Nakoniec si uvedomil, že nepotrebuje ani studňu, ani osla a rozhodol sa studňu aj s oslom zasypať. Požiadal pár susedov, aby mu pomohli. Každý schytil lopatu a začal hádzať hlinu, piesok a smeti do studne.

Najprv osol hlasno kričal, ale potom sa utíšil.

Ešte tam hodili pár plných lopát a potom sa farmár pozrel.

Tam uvidel niečo nečakané. Keď hli-

na spadla na osla, on ju otriasol a potom na ňu šliapol, aby sa dostal vyššie.

A čím viac farmári hádzali na osla hlinu a smeti, tým vyššie sa dostal.

A nakoniec bol osol tak vysoko zo studne, že vyskočil a odbehol.

Čo z toho vyplýva?

Život na teba občas bude hádzať hlinu, rôzne druhy špiny.

Umenie je otriasť to a šliapnuť vyššie.

Každý náš problém je schodík, po ktorom sa dá ísť vyššie.

Môžeme tak vyliezť aj z tých najhlbších studní.

Len nesmieme prestať, nesmieme sa vzdať.

Otrasme zo seba špinu a urobme krok vyššie!

Päť jednoduchých pravidiel pre spokojnosť:

1. Oslobod' srdce od nenávisťi. Odpusť tým, čo ti ublížili.

2. Netráp sa minulosťou ani budú-

nosťou. Čo bolo, to bolo a čo bude aj tak nevieme.

3. Ži jednoducho a maj radosť z toho, čo máš.

4. Dávaj viac.

5. Očakávaj menej.

Usmej sa, a povedz to niekomu inému, aby sa aj on usmial.

Zdroj: internet

ČO ZNAMENÁ PRE MŇA CHVÁLIŤ HOSPODINA? Dve svedectvá z duchovnej žatvy spevokolov v Novom kostole 12. 6. 2011

Hospodina chválím predovšetkým preto, že svojou neskonalou láskou ku mne nehodnému, dovolil mi oľutovať a vrátiť sa ako stratený syn.

Krátko po konfirmácii som odišiel od rodičov na štúdiá a po maturite som nastúpil do zamestnania v Bratislave. Tu som sa viere v Hospodina úplne odcudzil a mojím bohom sa stala práca.

Hospodin moju pýchu a vieru iba vo vlastné sily príliš netrestal, ale dopustil striedanie vzostupov i pádov. Zdvihnutý prst som pocítil, keď v období značnej prepracovanosti som vyletel z diaľnice pre mikrospánok. Úplným zázrakom sa mi nič nestalo. Stačil zlomok sekundy a mohlo to skončiť tragédiou.

Po niekoľkých rokoch sa môj zdravotný stav zhoršoval, najmä pre postupujúci glaukóm. Liečba nepostačovala a preto bola nutná operácia. V tom čase som častejšie počúval z rozhlasu náboženské vysielanie. Pred deviatimi rokmi ma oslovil výklad evanjelia o emauzkých učeníkoch. Vtedy ku mne prehovoril Pán Ježiš. S dôverou som sa odovzdal do Je-

ho rúk a v nasledujúcich rokoch som podstúpil niekoľko operácií očí. Chválím Hospodina, že mi zachránil zrak.

Božím požehnaním pre mňa je účasť na štúdiu Biblie a najmä v spevokole. Tu nachádzam spriaznené duše, ktoré sú mi vzorom zbožnosti i pokory. Chválím Hospodina za tento dar.

Posledný silný zážitok som mal v septembri minulého roka na výlete do Malej Fatry s dcérou a vnúčatami. Pred odchodom som v modlitbe prosil Pána, aby táto cesta nás všetkých posilnila vo viere. **Netušil som, ako bude táto moja prosba vypočutá.**

V prvý deň sme si urobili túru cez Malý Rozsutec. Išiel som vpredu a pri zostupe som si nevšimol odbočku značkovaneho chodníka a pokračoval som v skalnom žľabe. Keď som si uvedomil, že som zbehol zo značky, mienil som pokračovať. Nepovažujem sa za neskúseného, no moja myseľ bola zablokovaná a sústreďoval som sa iba na čoraz riskantnejší zostup dolu. Až som sa dostal na miesto, z ktorého nebolo možné po-

kračovať. Nervove totálne vybičovaný som zavolať dcérke, že som v pasci, z ktorej nepoznám východisko.

Až vtedy, na pokraji zrútenia, som si spomenul na Pána a odovzdal sa do Jeho rúk. Pred naším výletom nám dirigentka Ľubka dala text novej piesne: 23. žalmu. A v tomto staročeskom texte sú slová: „Byť se mi dostalo jíti přes údolí stínů smrti, nebudu se báti zlého, nebo Ty se mnou jsi vždy...“ S touto ochranou som sa opatrne dostal z najkritickejšieho miesta. Potom ma volala

ČO ZNAMENÁ PRE MŇA CHVÁLIŤ HOSPODINA? – Ak by som na túto otázku mala odpovedať veľmi krátko a výstižne, povedala by som to asi takto – je to pre mňa životný program. O chvíľu vysvetlím, prečo.

Chváliť Hospodina môžeme rôznymi spôsobmi. Môžeme Ho chváliť slovami, skutkami, môžeme Ho chváliť aj svojimi myšlienkami a iste Ho môžeme chváliť – a verím že tak aj robíme – v našich modlitbách. Dnes sa však zameriavame na chválu Hospodina spevom a piesňami.

Prečo je teda chvála Hospodina piesňami a spevom pre mňa životným programom? Už pri konfirmácii som dostala verš zo Žalmu 104, 33: „Spievať chcem Hospodinovi, kým žijem, hrať svojmu Bohu, kým tu budem.“ A prijala som toto slovo ako určitú výzvu. Som vďačná za to, že som sa od mladosti mohla naučiť stovky duchovných piesní naspamäť a tým som zaplnila – verím, že nie

dcérka, že sa mám vrátiť k bodu, kde som zbehol zo značky. Bol to pre mňa jasný pokyn zhora. Po náročnom návrate na značkovánú cestu som ďakoval Pánovi za záchranu. Večer sme celá rodinka rozoberali situáciu a chválili Hospodina za šťastný koniec. V nedeľu sme išli do kostola, aby sme aj v Božom dome potvrdili, že moja záchrana sa nám natrvalo vryla do pamäti.

MILAN CHORVÁTH
člen spevokolu JAS v Dúbravke

zanedbateľné – percento svojej mysle. A tak smiem z Božej milosti chváliť Hospodina piesňami, ktoré si veľa spievam – jednak spievam nahlas aj pri práci či už doma alebo aj von a veľmi veľa si spievam v duchu. Môžem vyznať, že je to úžasné, keď si takto môžem nôtiť. Vrelo odporúčam všetkým naplniť si myseľ piesňami, lebo je to povzbudzujúce a aj ja som takýmto spôsobom prijala mnoho požehnaní. Verím, že mnohí by mohli vydať podobné svedectvo.

Zakončím veršom piesne z nášho spevníka (ES 318, 4), ktorá to veľmi dobre vystihuje: „Spev, modlitba, vy najmilšie srdca môjho radosti, s vami sa k dokonalejšej chcem priblížiť zbožnosti. Vieru upevníte, lásku roznieťte, istotou sa nádej stane, že v Kristu spásu získame.“

ĽUDMILA BUDAJOVÁ
členka zborového spevokolu

CIRKEVNÉ SPOMIENKY DR. ING. PETRA ZAŤKU

Porada na Ústrednom akčnom výbore slovenského národného frontu

Keď už generálna cirkev zaujala i konkrétne stanovisko k osnove zákona, Ústredný akčný výbor slovenského národného frontu (ÚAVSNF) zvolal ešte poradu na 9. 7. 1949.

O tejto porade jestvujú dva zápisy. Jeden napísal generálny tajomník Neckár, druhý som napísal ja. Príčinu objasní list, ktorý som poslal generálnemu biskupskému úradu dňa 5. septembra 1949. Medzi týmito dvoma zápsimi nie sú nijaké rozpory, len, podľa môjho názoru, Neckárov zápis nebol úplný. Jednako uvedením tu oba zápisy.

Znenie môjho listu z 5. 9. 1949:

„K zápisu o porade, ktorú zvolal ÚAVSNF na 9. 7. 1949 k povereníkovi školstva, vied a umení a ktorý som dostal počas mojej dovolenky, mám tieto pripomienky:

Zápis nevyčerpáva ani zhruba stanoviská, ktoré zaujali zástupcovia cirkvi k jednotlivým bodom otázok, ktoré boli na programe rokovania. Uvádza v podstate iba stanoviská niektorých zástupcov cirkvi a to často aj menej významné, naproti tomu nezmiňuje sa o niektorých dôležitých stanoviskách.

Myslím, že po uvedení formálnych vyhlásení, by bolo treba v zápise zachytiť podstatu rokovania bez ohľadu na to, kto k tej alebo onej otázke zaujal stanovisko, keďže už nie sme v stave zachytiť temer všetky reči, ktoré tam odzneli podľa jednotlivých rečníkov.

Pokúsil som sa načrtnúť obsah roko-

vaní na základe toho, čo je uvedené v zaslanom mi zápise a čo si sám ešte pamätám. Posielam Vám ho v prílohe. Ráďte ho preskúmať, pozmeniť alebo doplniť tak, aby sme čo najvernejšie zachytili dôležité veci. Potom ho ráďte poslať účastníkom porady, aby sa k nemu vyjadrili.“

Moje poznámky:

„Úvodné slová pána generálneho biskupa i odpovede povereníka Novomeského v zaslanom mi zápsime sú dobre zachytené. Mohli by teda zostať tak, ako sú v zápsime uvedené, až na koniec odseku, v ktorom je zachytené podstata odpovede povereníkovej. Druhá časť poslednej vety odseku mala by znieť takto: Isté je, že mienka vedúcich činiteľov cirkvi predsa len má veľký význam a možno na nej budovať.“

Potom by bolo treba dať moja vyhlásenie formálneho charakteru. Pri tejto odpovedi povedal som totiž asi toto: Osnova zákona, ktorá mi bola včera doručená, je vlastne rovnakou, ako bola osnova zákona predložená cirkvi pred rokom. Rozdiely týkajú sa len podrobností, nie podstatného charakteru. K tejto osnove generálna cirkev ev. a. v. už zaujala stanovisko a to tak, že dala o nej rokovať na konventoch všetkých zborov. Konventy všetkých zborov o osnove aj rokovali a vyjadrili sa k nej. Na základe tohto hlasovania zborov rokoval o osnove generálnej konvent minulého roku v novembri

a zaujal k nej stanovisko. Toto treba považovať za stanovisko Generálnej cirkvi aj k tejto osnove, keďže sa v podstatných častiach nezmenila. Predstavitelia cirkvi nemôžu inak, len toto stanovisko zastávať a hájiť aj na dnešnej porade.

Uznesenie generálneho konventu zaslané bolo ÚAVSNF ako aj ústrediu do Prahy. Môžeme teda pokladať, že stanovisko našej cirkvi je príslušným činiteľom známe.

Povereník Novomeský na to uviedol, že toto stanovisko nie je im známe, resp. že sa naň nepamätajú a žiadal, aby sme uvideli konkrétnejšie, čoho sa týka.

Na to delegácia uviedla, že generálny konvent uznal kladné stránky osnovy, ale na základe uznesenia zborov považuje za nemožné pre ev. a. v. akceptovať:

1) obmedzenie doterajšej už po stáročia trvajúcej slobodnej voľby farárov,

2) zrušenie taktiež už stáročia trvajúcej a na najširšej ľudovodemokratickej zásade založenej samosprávy zborov a vyšších orgánov cirkvi,

3) konečne zotrval na stanovisku, že aspoň časť nákladov má si cirkev hradiť z vlastných prostriedkov.

Na to vyslovili zástupcovia ÚAVSNF názor, že by hádám bolo lepšie pokračovať v rokovaní tak, že by sa vyšlo z pôvodnej správy, a tak čítaná bola dôvodová správa, pričom zástupcovia ÚAVSNF zvlášť zdôraznili vetu, ktorá hovorí, že dnes považované je náboženstvo za významnú spoločenskú silu a že nijaký štátny režim doteraz nezaujímal k náboženstvu také kladné stanovisko ako režim ľudovodemokratický.

Po tomto rozprúdila sa debata, v ktorej zástupcovia cirkvi vyslovili mienku, že proti pokračovaniu režimov prvej republiky voči cirkvi si cirkev sťažovať nemohla a že by bolo preto nespravodlivé toto pokračovanie odsudzovať. V súvislosti so

zrovnoprávnením cirkvi, ktoré malo po uzákonení tejto osnovy nastať uviedli, že nie sú presvedčení, že k takémuto zrovnoprávneniu skutočne dôjde, keďže aj z niektorých ustanovení osnovy vyplýva, že sa cirkev katolícka chce predsa len uprednostňovať. Na toto poukazujú najmä ustanovenia o reholiach a o patronátoch a poukazujú na to i niektoré zjavy z doterajšieho praktického života.

Na to zástupcovia ÚAVSNF uviedli, že toto sú nie podstatné veci a že by hádám bolo lepšie pokračovať v rokovaní podľa jednotlivých paragrafov osnovy.

Zástupcovia cirkvi boli toho názoru, že by takéto pokračovanie nebolo praktickým, keďže dôležité je vyjasniť stanovisko k zmieneným trom základným námietkam, na ktorých sa uzniesol generálny konvent. Poukázali na to, že najvýznamnejšie ustanovenia má paragraf 10 osnovy, kde sa hovorí o voľbách farárov a biskupov. A tak sa potom rozvinula debata o tejto otázke.

Zástupcovia cirkvi uviedli, že ustanovenia §10 znamenajú také zasahovanie do samosprávy cirkvi, aké od reformácie nepoznala.

Uznesenie generálneho konventu z roku 1948 dotýka sa v prvom rade tejto veci. Nesúhlasí s ňou. Ústupok takejto povahy nemožno vykúpiť ani prajnými ustanoveniami zákona. Keď potom povereník Novomeský žiadal, aby táto časť uznesenia generálneho konventu bola prečítaná, stalo sa tak. (Prečítané boli dva odseky zo zápisnice z generálneho konventu, začínajúce: „Na zachovanie svojej duchovnej slobody...“ až po koniec nasledujúceho odseku, končiaceho: „... ale aj zásadám správy cirkevných vecí, ako boli určené už v časoch apoštolských.“ *Pozn. red.: Obsah týchto dvoch odsekov*

bol publikovaný v časopise Evanjelická Bratislava č. 1/2011 na str. 45 - 46).

Keďže toto stanovisko povereníka Novomeského prekvapilo najmä ďalekosiahlymi závermi, žiadal, aby ho zástupcovia cirkvi rozviedli a aj prakticky osvetlili. Na to zástupcovia cirkvi uviedli, ako prakticky prebieha voľba farára v našich zboroch a ako sa deje jej príprava, ako sa o nej debatuje na zborových konventoch a ako aj po uznesení konventov dochádza ešte k protestom a odvolaniam, takže niekedy musí dôjsť aj k niekoľkým uzneseniam, kým farára možno považovať za vyvoleného. Dokazovali, že toto naozaj ľudovo-demokratické pokračovanie, ktoré je u nás praktikované už po stáročia, zrušiť alebo obmedziť nie je možné. Veď prijatie ustanovení §10 znamenalo by, že prakticky o voľbe evanjelického farára rozhodoval by príslušník inej cirkvi, ktorý by bol náhodou referentom pre tieto veci na príslušnom úrade. Z našich konventov, ktoré sú doteraz suverénnymi orgánmi vo veciach týkajúcich sa zborov, stali by sa v tomto smere formálne zasadnutia, na ktorých by sa malo odhlasovať rozhodnutie politického úradu. Takáto zmena názorov vyvolala by medzi našim ľudom krajinú nespokojnosť a iste by veľmi rozvírila doteraz relatívne pokojnú hladinu života našich cirkevníkov. Na vlastné poslanie cirkvi malo by to mimoriadne zlé následky, pretože postavenie farára voči zboru by sa úplne zmenilo, keďže by sa stal finančne na zbore nezávislým, pretože o jeho voľbe rozhodovali by v podstate činitelia politickí a nie zbor.

Na to povereník Novomeský uviedol, že konzekvence, ktoré cirkev z týchto ustanovení vyvádza, sú príliš ďalekosiahle. Štát vraj tu nemá nič iného namysli, len zabezpečiť si, aby sa na farárske stanice

dostali osoby štátno-politicky spoľahlivé. Je len prirodzené, že si toto štát chce zabezpečiť, keď hradí ich osobné požitky. Na druhej strane je zas pochopiteľné, že zákon nemôže brať ohľad na osobitné pomery ev. a. v. cirkvi a že musí túto otázku upraviť jednotne, ak chce, aby sa cirkevné veci konsolidovali a aby v rámci cirkví nedochádzalo k činom alebo akciám z hľadiska bezpečnosti štátu nevhodných, prípadne neprípustných. Nie je predsa možné, aby prostriedky, ktoré chce štát dávať zo svojej kasy, boli používané na činnosť proti nemu.

Keď potom poukázal na to, že stanovisko českobratskej cirkvi k tejto veci je odlišné, zástupcovia cirkvi upozornili, že tam aj súčasné pomery sú odlišné, pretože autonómia českobratských zborov vo veciach voľby farára nie je tak ďalekosiahla, ako v zboroch našich. Zástupcovia cirkvi uznali, že štát má právo žiadať, aby farári, ktorých bude platiť, boli štátno-politicky spoľahliví, ale toto úplne zabezpečuje už §2 osnovy zákona, ktorý o tejto spoľahlivosti hovorí dostatočne široko. Takto teda §10 osnovy je pre cirkev nebezpečný a z hľadiska, ktoré sleduje štát, zbytočný.

Na to uviedol generálny sekretár, poslanec Holdoš, že pozná stanovisko mnohých ďalších farárov a konštatuje, že je viac pozitívne, ako stanovisko, ktoré zastávajú zástupcovia cirkvi na porade. Mnohí farári vraj súhlasia s návrhom zákona.

Na to zástupcovia cirkvi uviedli, že je to možné a že sami vedia o takýchto prípadoch, lenže pre cirkev v tejto veci nemôže byť smerodajná mienka farárov, ale jedine širokých vrstiev cirkevníkov tak, ako ju prejavili na konventne minulého roku, keď o osnove tohto zákona rokovali a hlasovali.

„Krstom sme spolu s Ním boli pochovaní do smrti, aby tak, ako bol Kristus vzkriesený slávnou mocou Otcovou, aj my sme chodili v novote života.“ (Rímskym 6, 4)

Vzkriesenie Pána Ježiša Krista sa týka predovšetkým Jeho samého, ale nie iba Jeho. Jeho smrť a vzkriesenie je aj našou záležitosťou. Je zárukou aj nášho vzkriesenia.

Kristova smrť a vzkriesenie sa nás týka nielen pokiaľ ide o budúci život vo večnosti, ale aj pokiaľ ide o terajší život v časnosti. V obraznom zmysle môžeme a máme prežiť smrť a vzkriesenie už v tomto živote. Niečo má v nás zomrieť a niečo povstať k novému životu. Zomrieť majú naše staré životné spôsoby, ktoré z dlhodobého, definitívneho hľadiska nemajú budúcnosť, nemajú perspektívu. Mnohé z nich nám prirástli k srdcu, zrástli s nami, hoci v skutočnosti ich hodnota je negatívna. Apoštol píše, že máme zomrieť práve vo vzťahu k starému, hriešnemu mysleniu a hriešnym zvyklostiam. To je vyjadrené veľmi radikálne. Ide o takúto predstavu: Keď k nám pristúpi zvädzajúci, pukušiteľský hriech, má nájsť mŕtvolu, ktorá nereaguje na zvädzanie. Keď sa rozlúčime so starými, negatívnymi hodnotami, túžbami, môžeme a máme byť vzkriesení k novote života. .

Apoštol napísal uvedené slová v súvislosti s naším krstom. Krstná formula, ktorú hovoríme pri každom krste, znie: „Krstím Ťa v meno Boha Otca i Syna i Ducha Svätého.“ Obrazne by sme to mohli vyjadriť takto: Prepisujem Ťa na list vlastníctva Trojediného Pána Bo-

ha – si Jeho, patíš Jemu. To okrem iného znamená, že Kristova smrť a vzkriesenie sa má stať schémou, obrazom nášho života. Pretože som pokrstený, má vo mne zomrieť všetko hriešne, staré, a k životu má povstať to nové, čo pri-niesol Ježiš Kristus.

Krst ako sviatosť je predovšetkým veľký dar, ktorý dostávame od Pána Boha. V krste nám Pán Boh pripomína, že sme Jeho deti, že patríme Jemu a že sme pod Jeho ochranou. V krste nám zároveň daruje silu k novému životu. Ale krst je súčasne výzvou, aby sme všetky svoje schopnosti – ktoré ostatne tiež pochádzajú od Pána Boha – nasadili do boja o nový život. Krst nemá ostať len bodovou záležitosťou jednej polhodiny, ale má to byť základná duchovná udalosť, ktorá má mať celoživotné pokračovanie. Graficky sa krst dá znázorniť ako výrazný bod, z ktorého vychádza čiara tiahnuca sa celým životom pokrsteného človeka.

Máme alebo budeme mať deti, vnúčatá, krstné deti, ktoré boli alebo budú pokrstené. Našou úlohou je viesť ich k novote života v súlade s krstom. Deti veľmi rady napodobňujú starších. Treba to využiť a žiť tak, aby sa od nás mohli poučiť, čo to znamená novota života. Táto úvaha je aktuálna nielen pre už jestvujúcich, ale aj pre budúcich rodičov. Lebo novotu života si človek osvojuje nie v jednom okamihu zapnutím nejakého prepínača. Cesta k novote života je proces trvalého rázu, v ktorom treba každý deň odumierať tomu starému, hriešnemu a dať sa kriesiť pre to nové.

Novotu života musíme realizovať

v prostredí, v ktorom sme obklopení vzorcami starého života. To je naše prostredie, z ktorého nemôžeme utiecť. Práve v tomto prostredí sa treba usilovať o novotu života. To kladie na nás osobitné nároky. Neprestajne cítime na sebe príťažlivosť toho starého života. Kedykoľvek začneme pociťovať príťažlivosť starých, zlých foriem života, mali by sme uviesť do pohybu prúd myslenia a uvedomiť si, o čo krajší je ten nový život. Treba sa k tomu myšlienkovou činnosťou vždy znovu dopracovať. Ak si jasne uvedomíme, ako veľmi je to nové nadradené nad to staré, získame silu k víťazstvu. Pán Ježiš povedal, že kto ochutná lepšie víno, potom už nechce to horšie.

Starý svet nás neprestajne zaplavuje silným prúdom starých životných vzorcov. Je to ako tá povodeň, ktorá sa v podobenstve o dvoch domoch tuho opiera do týchto budov, aby vyskúšala ich pevnosť. **Proti tomuto nebezpečnému a neprestajnému prúdu by sme mali postaviť účinnú protiváhu, prúd dobrého, čistého, tvorivého myslenia.** Apoštol to vyjadril takto: „Nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovením mysle.“ Sami od seba nedokážeme tvoriť tie nové myšlienky. Preto by sme si mali každý deň čítať Bibliu, a to čím viac z nej, aby odtiaľ prichádzal na nás prúd čistej vody, ktorý by odplavil všetku nebezpečnú nečistotu a naplnil nás pozitívnymi hodnotami, pozitívnymi z hľadiska Božieho, z hľadiska Ježišovho hodnotenia.

V boji o nový život potrebujeme pravidelnú modlitbu. Ak žijeme bez modlitby, tak sa v nás nepozorovane upevňujú kontakty so starým svetom a my sa čím ďalej tým viac stávame obeťami starých modelov, a to tak, že to ani nezbadáme. Pravidelnou modlitbou mô-

žeme udržiavať kontakt s Pánom Bohom, s Ježišom Kristom, zachovať si ostrý, bdely pohľad na všetko, a tak zaujímať odstup od starého sveta. Aj deti treba viesť k modlitebnému životu. Tým im dávame do rúk účinnú sebaobrannú zbraň proti pokušeniam, zvodom.

V zápase o nový život nám bude veľmi pomáhať, ak sa budeme vždy hlbšie oboznamovať s čistou osobnosťou Ježiša Krista a pravidelne sa stavať pod Jeho vplyv. On kráčal uprostred starého, nečistého sveta a predsa zostal vždy čistý. Preto je On pre nás jedinečným modelom nového života. Aj deťom by sme mali čo najsympatickejšie vykresliť Ježiša Krista. Len ak my sami budeme z celého srdca milovať Pána Ježiša, len tak dokážeme deťom presvedčivo ukázať, že On má aj pre ne nesmiernu cenu.

V boji o nový život sa môžeme dostať do rozličných napätí. Môže to byť posmech alebo nátlak rozličného druhu, ktorý chce dosiahnuť, aby sme zotrvali pri starých životných spôsoboch. S tým všetkým treba rátať a nechať sa za nič na svete odvieť od cesty, pre ktorú sme sa rozhodli a ku ktorej nás zaväzuje krst svätý.

Vzkriesenie a nový život Pána Ježiša Krista, ako aj nádej nášho nového života vo večnosti by sa mali stať pre nás motivujúcou silou v boji o novotu života. **Každé víťazstvo v zápase o novotu života vyvolá v nás radosť, – a radosť vzbudí v nás ďalšiu ochotu a snahu zápasit' o nový život. Je to ako špirála, ktorá nás vedie vždy vyššie a vyššie.** Ak peknými prejavmi nového života bude poznačená naša cesta smerujúca k definitívne novému životu, budeme šťastní už tu, a nekonečne šťastní vo večnosti.

JÁN GREŠO
farár nášho cirkevného zboru